

Nr 330.

Av herr **Anderson** i Sundsvall m. fl., om utredning angående trädgårdsundervisningens ordnande i Norrland.

I statsverkspropositionen under punkt 44 i nionde huvudtiteln redovisas anslagsbehovet till understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter. I olikhet med tidigare år räknar departementschefen därvid icke med något anslag till Norrlands trädgårdsskola i Söråker för nästa budgetår.

I sina anslagsäskanden har lantbruksstyrelsen räknat med att Norrlands trädgårdsskola i dess nuvarande form eventuellt kommer att upphöra fr. o. m. den 1 januari 1955, enär Västernorrlands läns landsting sagt upp det med Kungl. Maj:t ingångna avtalet rörande skolans drift. Av propositionen framgår vidare, att en utredning pågår inom lantbruksstyrelsen i syfte att utröna förutsättningarna för en fortsatt drift av skolan. Därest det därvid befinnes möjligt att utan allt för stora ekonomiska insatser från statens sida upprätthålla skolan, är det styrelsens avsikt att i särskild skrivelse till Kungl. Maj:t redovisa det för skolan erforderliga anslagsbehovet.

Departementschefen ansluter sig till lantbruksstyrelsens uppfattning och anför, att därest det skulle visa sig, att skolan bör bibehållas, torde statsbidrag till skolans drift få utgå i samma ordning som hittills.

Av vad som anföres i propositionen — **vilket i korthet refererats här ovan** — synes man äga rätt att draga den slutsatsen att därest utredningen ger till resultat, att förutsättningar för skolans fortsatta drift icke anses föreliggande, kommer lantbruksstyrelsen icke att göra framställning om anslag till skolan för nästa budgetår. Härav följer, att ett bifall till punkt 44 i oförändrad form kan under nyss angivna förutsättning komma att innebära, att yrkesutbildningen vid Norrlands trädgårdsskola kommer att upphöra under nästkommande år.

Lantbruksstyrelsen har också i skrivelse den 13 oktober 1953 meddelat trädgårdsskolans styrelse »att — i avvaktan på det slutliga ställningstagandet till frågan om skolans eventuella fortbestånd efter utgången av 1954 — några åtgärder tills vidare icke böra vidtagas för antagande av nya elever vid skolan». Därvid har lantbruksstyrelsen åberopat dels att landstinget sagt upp tidigare berörda avtal och dels att ytterligare statsunderstöd utöver nu utgående anslag icke vore att påräkna.

Några nya elever har därefter icke vunnit inträde vid skolan.

Av såväl nyss åberopade skrivelse som av propositionen får man den uppfattningen, att avsikten är att upphöra med den yrkesmässiga trädgårdsundervisningen vid Norrlands enda trädgårdsskola.

En organiserad undervisning i trädgårdsskötsel har förekommit i meller-

sta Norrland sedan mitten av 1880-talet. Sedan 1910 har Norrlands trädgårdsskola, som då var förlagd till Härnösand, erhållit statsanslag.

År 1931 flyttades skolan till sin nuvarande plats i Söråker, där en egendom ställts till förfogande genom donation. Donationen erbjöds staten under förutsättning att en trädgårdsskola upprättades på egendomen. 1930 års riksdag beslöt att mottaga egendomen. I sitt yttrande över Kungl. Maj:ts förslag i ärendet anförde 1930 års jordbruksutskott: »Det måste beträffande söråkersförslaget betecknas som en ganska viktig fördel, att skolan därigenom skulle få en för framtiden tryggad förläggning å en statens egendom». Riksdagen biföll utskottets hemställan att för angivet ändamål mottaga donationen.

Sedan 1947 har skolan drivits i Västernorrlands läns landstings regi enligt särskilt avtal mellan Kungl. Maj:t och landstinget. Även om landstinget enligt avtalet fungerat som skolans huvudman och i den egenskapen åtagit sig att svara för skolans drift, är det dock riksdagen och de statliga myndigheterna, som bär ansvaret för att donationsbestämmelserna för framtiden uppfylles.

Det torde icke vara ogörligt att träffa nytt avtal med landstinget under förutsättning att landstingets kostnader, som under de senare åren ökat väsentligt, nedbringas genom att skolan erhåller utökat statsbidrag. Enligt vad vi inhämtat, skulle den ökning av statsbidraget, som f. n. erfordras, uppgå till omkring 30 000 kronor.

Om behovet och nyttan av utbildningsanstalter i trädgårdsskötsel behöver här ej ordas. När det gäller trädgårdsundervisning anpassad efter norrländska förhållanden bör det vara självklart, att den skola, som skall svara för utbildningen, bör vara förlagd till Norrland. Klimatiska och andra skäl talar härför. I stället för att lägga ned verksamheten vid skolan i Söråker kan man ifrågasätta, om inte tiden nu är mogen för att utreda förutsättningarna för en utvidgning av undervisningen i trädgårdsskötsel i Norrland. En sådan utredning skulle kunna syfta dels till att åstadkomma en särskild trädgårdsskola för övre Norrland och dels till en utökning av verksamheten vid söråkersskolan, t. ex. genom att anordna kortare demonstrations- och undervisningskurser. En utveckling i den riktningen ter sig i varje fall åtskilligt naturligare än ett raserande av vad som redan byggts upp.

Trädgårdsskolan i Söråker åtnjuter stor uppskattning såväl från forna elever som från allmänhetens sida. Flertalet av de elever, som genomgått skolans tvååriga kurser, torde utöva sin verksamhet i Norrland. Genom försöksodlingar har skolan strävat efter att få fram för norrländska förhållanden lämpliga växtsorter. De anvisningar och råd, som skolan i det stycket lämnat till enskilda och trädgårdsodlarföreningar, har varit och är alltså av stort värde. Skolans besöks- och demonstrationsdagar tilldrager sig alltid stort intresse och lockar besökare även från avlägset belägna bygder. Om skolans karaktär av yrkesskola med utbildningen inriktad på trädgårds-

skötsel skulle upphöra, har den landsända, som här närmast berörts, berövats en värdefull tillgång.

På grund av det anförda får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, att en utredning angående trädgårdsundervisningens ordnande företrädesvis i Norrland måtte komma till stånd;

att riksdagen i avvaktan på resultatet av denna utredning för budgetåret 1954/55 måtte tilldela Norrlands trädgårdsskola i Söråker ett driftkostnadsbidrag beräknat efter samma grunder som bidraget för innevarande år samt därutöver ett ytterligare anslag om högst 30 000 kronor; samt

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville hemställa, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga de övriga åtgärder, som kan erfordras för att verksamheten vid skolan skall kunna fortgå tills vidare.

Stockholm den 27 januari 1954.

John R. Anderson
i Sundsvall.

Nils Jönsson
i Rossbol.

Nils Fröding.

Fridolf Johansson
i Lugnvik.

Carl Östlund.
